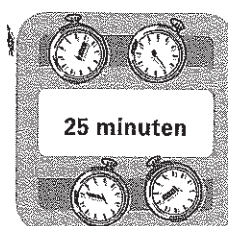
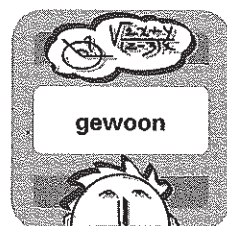
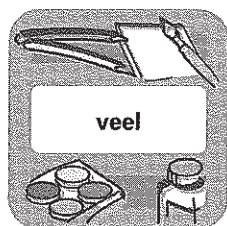
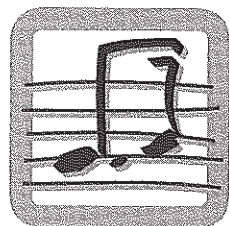

KLINKENDE RINGTONES

Korte omschrijving

Na het spelen met leuke originele ringtones maken de leerlingen met behulp van allerlei klinkende gebruiksvoorwerpen en vindmaterialen zelf ringtones. Op hun beurt worden de zelfgemaakte ringtones weer onderdeel van nieuwe spelvormen. Om meermaals te herhalen.

Doelstellingen

• Ontwikkelingsdoelen – Eindtermen

ET 2.2 De leerlingen kunnen improviseren en experimenteren, klankbronnen en muziekinstrumenten uittesten op hun klankwaarde en in een muzikaal (samen)spel daarvan gebruikmaken.

• Leerplandoelen

De leerlingen kunnen improviseren en musiceren met vindmaterialen, vanuit een muzikaal gegeven.

VVKBaO	OVSG	GO
5.4/9.2 De kinderen kunnen een muziekstuk ontwerpen vanuit een muzikaal gegeven.	III-33/1 De kinderen kunnen een vrije improvisatie als (voor)spel gebruiken.	2.2.c/e De kinderen kunnen improviseren en musiceren met vindmaterialen.

• Aandachtspunten

Leg er de nadruk op dat de ringtones kort, herkenbaar en vooral dikwijls herhaalbaar zijn. Hoe eenvoudiger, hoe leuker. De leerlingen gaan het dikwijls te ver zoeken. Probeer de materialen per 'klankfamilie' aan te bieden. Dat helpt. Bijvoorbeeld: drie soorten belletjes in een groep, flesjes in een andere, potdeksels in de derde.

• Suggesties voor alternatieve doelstellingen

De leerlingen kunnen voldoende nauwkeurigheid aan de dag leggen om de opdracht zo getrouw mogelijk uit te voeren.

Materiaal en ruimte

Eenvoudig: cd 1B, track 22, allerlei vindmaterialen en instrumentjes die een klank produceren, kloppertjes of wat daarvoor kan dienen (lepels, ritmestokjes). De zelfgemaakte gsm's van de les beeld op dit thema kunnen een waardevolle insteek geven om de les boeiender te maken.

Avontuurlijk: idem, met als uitbreiding klokkenspelen, xylofoons, klankstaven, piano

Ruimte: klaslokaal

Lesverloop: eenvoudig

Vooraf

- Eventueel: de leerlingen hebben in de les beeld van dit thema zelf een gsm gemaakt.
- Verzamelen: breng voldoende klinkende materialen bij elkaar of laat de leerlingen er meebrengen. Het is nuttig vooraf te demonstreren wat je precies bedoelt met klinkende voorwerpen (bv. geen houten kistjes, maar wel klokjes, belletjes, potdeksels met een mooie klank). Je kunt zelf ook nog flessen, flacons, glazen meebrengen. Ook koperen buizen doen het goed.

De instap

- Gebruik cd 1B, track 22 en laat de ringtone een keer horen. Wat kan dat deuntje zijn? Herkennen de leerlingen het als ringtone?
- Laat vervolgens de ringtone een paar keer horen. Een en ander zal nu duidelijker zijn.
- **Spelletje 1:** de leerlingen houden hun gsm klaar of zullen zo dadelijk doen alsof ze opnemen. Geef enkele keren verschillende opdrachten in de zin van: neem na de derde, de vierde, de tweede, de vijfde ringtone op.
- Laat nu een ringtone van je eigen GSM horen. Herhaal daarmee even spelletje 1 tot ook dat duidelijk is.
- **Spelletje 2:** verdeel de klas in twee, een A-groep en een B-groep. A mag alleen reageren op ringtone 1, B slechts op ringtone 2. Afspraak: de leerlingen reageren zo vlug mogelijk door 'op te nemen' en 'Hallo' te zeggen. Herhaal enkele keren.

Uitluisteren en vergelijken

- Muziek beluisteren: de leerlingen hebben de ringtones nu al een flink aantal keren gehoord. Tijd om ze eens wat intenser te beluisteren. We mikken niet op een echte analyse maar eerder op losse impulsen bij de leerlingen. Wat hebben ze gehoord? Kunnen ze de tunes ongeveer 'nazingen' of 'nadoen' met hun stem? Welke is korter? Langer? Welke gaat sneller? Trager? Hoger? Lager? Welke is het mooist? Wie kiest voor 1? Wie voor 2?
- Deuntjes imiteren: kun je andere ringtones nadoen? Bijvoorbeeld van de gsm's bij jullie thuis? Laat de hele klas een leuk voorbeeld meedoen.

Improviseren in groepjes

- Maak een opstelling zodat telkens een drietal leerlingen bij elkaar zitten met een aantal klinkende voorwerpen van eenzelfde soort of familie (belletjes bij belletjes, potdeksels bij potdeksels). Zorg ook voor de nodige kloppertjes of wat daarvoor kan dienen. Voor elke leerling minstens één van elk.
- **Exploreren:** probeer de materialen uit. Je mag ze niet beschadigen, want ze moeten nog lang mee. Voorzichtig dus.
Tip: dit is even chaotisch. Spreek daarom vooraf een stopteken af, bijvoorbeeld een slag op trom of triangel. Nog meer passend: spreek af dat je 'Hallo' zult roepen.
- **Experimenteren:** geef de opdracht om andere geluiden te zoeken die je met de materialen kunt maken. Geef de insteek om binnen de groep eens na elkaar te spelen en naar elkaars 'instrumenten' en ontdekkingen te luisteren. Hoe meer verschillende geluiden, hoe boeiender het wordt.
Tip: zonder belerend te zijn, kun je de leerlingen wel wijzen op verschillen tussen mooie (aangename) klanken en tussen lelijke of lawaaierige geluiden die eerder afstoten dan aantrekken. Laat ze zelf hun voorkeur verwoorden en stuur bij.
- **Vormgeven 1:** de opdracht luidt: maak nu met de klanken en geluiden die je gevonden hebt een mooie ringtone. Pas op: je moet hem wel een paar keer precies hetzelfde kunnen spelen. Maak hem dus niet te lang en niet te moeilijk. De leerlingen gaan met hun groepje aan de slag.
Tip: geef in deze vormgevingsfase niet te veel tijd. Meestal gaat de concentratie verloren en wordt er meer gebabbeld dan gezocht.
- **Luistermoment 1:** elk groepje speelt zijn ringtone twee keer na elkaar. Na de tweede tone reageert de rest van de klas door 'op te nemen' en 'Hallo' te zeggen.

- **Bespreken:** na een aantal groepjes bespreek je met de klas of de ringtones echt wel tweemaal hetzelfde waren. Leg de norm niet te hoog om de spelvreugde niet te bederven. Bijna mag ook. Bespreek ook even de lengte: te lang werkt niet goed, dus...
- **Luistermoment 2:** laat alle groepen nog even oefenen, ook de groepen die al aan de beurt zijn geweest, om de tunes te verbeteren. Vervolgens kun je het spel boeiender maken door twee verschillende reacties te vragen van de klas. Was het tweemaal (bijna) hetzelfde, dan reageren ze met 'Hallo', zo niet vragen ze 'Wie daar?'
- **Genieten en spelen:** organiseer een slingerslang waarbij de groep die speelt een andere groep aanduidt, die weer een groep aanduidt enz.,. Ga door tot alle groepen nog een laatste keer hun ringtone hebben laten horen.
Tip: laat de groepen die aan de beurt geweest zijn bv. rechtstaan, dan hoef je niet voortdurend te zeggen wie al klaar is en wie niet.
- **Afronden:** bespreek met de leerlingen welke tones ze zouden willen bewaren en gebruiken op een echte gsm.

Lesverloop: avontuurlijk

We zien het avontuurlijke hier vooral in het verzelfstandigen van de leerlingen door andere vormen van improviseren of andere instrumenten aan bod te laten komen.

- **Mogelijkheid 1:** maak in de experimenteerfase een 'klankenkast' met de leerlingen. Wijs één leerling aan die zijn instrument laat horen in een constant ritme. Een tweede komt erbij, maar... we moeten het eerste instrument nog wel horen. Aanpassen dus. Een derde, een vierde... Het doel is de leerlingen op een beheerste wijze te leren spelen en naar elkaar luisteren. Moeilijk voor leerlingen van de eerste klas, maar erg opvoedend. Het toont meteen aan wat je wel en niet mag doen om samen te musiceren.
- **Mogelijkheid 2:** maak een doorschuifstelsel. Na het eenvoudige lesdeel wisselen de leerlingen van materiaal. De materialen blijven op de tafeltjes liggen, de leerlingen schuiven door. Laat ze zoeken naar minder voor de hand liggende speelwijzen.
- **Mogelijkheid 3:** bied andere materialen of instrumenten aan. Bijvoorbeeld klankstaven, klokkenspel, xylofoons, een piano.
Tip: beperk het aantal staafjes (bv. in een klokkenspel) tot drie. Hoe minder, hoe vlotter de leerlingen kunnen creëren en hoe gemakkelijker ze de zelfgemaakte tones kunnen naspelen.

Verdieping

- Heb je de kans het werk van de leerlingen op te nemen en te reproduceren, dan kun je de spelvormen van deel 1 op een heel plezierige wijze gebruiken om met de leerlingen muzikale reactieoefeningen te spelen. Bijvoorbeeld: na een week speel je in willekeurige volgorde de tones opnieuw. De groep die zijn tone hoort, 'neemt op'. Leuk en meteen een fijne manier om aan muziek beluisteren te doen.